

Dosarul nr. 2r-480/21

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud.: Gh. Purice)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul Căpățină Ion, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bulmaga Ion împotriva lui Bița Anatolie cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul Căpățină Ion, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul Căpățină Ion, împotriva hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 20 septembrie 2019, Bulmaga Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bița Anatolie, solicitând recuperarea prejudiciului material în sumă de 56304,56 de lei și a sumei de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost parțial admisă acțiunea depusă de Bulmaga Ion. S-a încasat din contul lui Bița Anatolie în beneficiul lui Bulmaga Ion suma de 56304,56 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 6300 de lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, suma de 2600 de lei cu titlu de cheltuieli pentru executarea și aplicarea măsurilor de asigurare, suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 1689 de lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 20 aprilie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățină Ion a depus cerere de apel nemotivată, repetată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, în partea admiterii acțiunii cu remiterea cauzei spre rejudecare și emiterea uni noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățină Ion, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățină

Ion, împotriva hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătorei Soroca, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 19 iunie 2021 Bița Anatolie, reprezentate de avocatul, Căpățînă Ion, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 20 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion, a invocat că la 30 decembrie 2020, prin intermediul adresei electronice a Judecătorei Soroca, sediul Central (jsr@justice.md) a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 24 decembrie 2020, potrivit extrasului anexat de pe adresa electronică oficială a CA „Ion Căpățînă” de pe adresa electronică ioncapatina1974@yahoo.com, înregistrat în registru Bazei de date a Uniunii Avocaților din RM.

A menționat că la 22 martie 2021 după emiterea Titlului executoriu și expeditat spre executare executorului judecătoresc a depus o cerere în cancelaria judecătorei Soroca, sediul Central solicitând informarea dacă cauza civilă nr. 2-1032/19 a fost expeditată Curții de Apel Bălți pentru examinarea cererii de apel depuse la data de 30 decembrie 2020 și din care motive a fost emis Titlul executoriu, tot prin intermediul adresei electronice, care în cazul dat cererea a fost recepționată.

A afirmat că la 20 aprilie 2021, prin intermediul Oficiului poștal a depus o cerere de apel repetată, solicitând repunerea în termen a cererii de apel depuse și constatarea faptului depunerii cererii de apel inițială la 30 decembrie 2020, însă prin încheierea din 07 mai 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central s-a dispus respingerea cererii privind întocmirea hotărârii motivate care de fapt nici nu a solicitat, prima instanță atribuindu-și rolul de instanță superioară examinând cererea de apel, din care considerente la data de 08 iunie 2021 a mai depus repeta cerere de apel.

Astfel, consideră greșită abordarea instanței de apel precum că apelantul nu ar fi făcut uz de drepturile sale procedurale cu bună-credință, că nu s-ar fi interesat de soarta cererii de apel și că apelantul urma să expedieze cererea de apel în original, semnată olograf sau semnată electronic, or, faptul că reprezentanții cancelariei Judecătorei Soroca, sediul Central nu au recepționat-o din careva motive tehnice, sau erori umane, sau motive intenționate nu-i este imputabil apelantului.

A indicat că instanța de apel în încheierea contestată nu a examinat motivele invocate de către apelant în cererea de apel, nu a stabilit circumstanțele cauzei și nu a motivat suficient în încheierea pronunțată motivele respingerii cererii de repunere în termen a apelului.

A afirmat că prin încheierea contestată instanța de apel ia încălcat drepturile apelantului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 alin.(1) CEDO, nefiind examinate argumentele cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expeditată în adresa lui Bița Anatolie la 04 iunie 2021 (f.d. 110) și a fost recepționată de recurent la 09 iunie 2021.

Astfel, recursul declarat la 19 iunie 2021, este în termen.

La 02 iulie 2021 în adresa intimatului Bulmaga Ion a fost expediată copia recursului declarat de Bița Anatolie, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 146), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 24 decembrie 2020 Judecătoria Soroca, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost parțial admisă acțiunea depusă de Bulmaga Ion împotriva lui Bița Anatolie.

La 20 aprilie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion a depus cerere de apel nemotivată, repetată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului repetat, casarea hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Bulmaga Ion, a indicat apelantul că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion a solicitat constatarea faptului depunerii cererii de apel împotriva

hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, la data de 30 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice.

Ca urmare, prin încheierea din 02 iunie 2021, Curtea de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a respins cererea depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion, împotriva hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca sediul central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia, deoarece cererea de apel a fost depusă de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central a fost pronunțat la 24 decembrie 2020, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion abia la 20 aprilie 2021, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la 23 ianuarie 2021, însă dat fiind faptul că aceasta era zi nelucrătoare, apelantul urma să depună cererea de apel în următoarea zi lucrătoare, adică 25 ianuarie 2021.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Prin prisma normelor de drept menționate supra, instanța de recurs constată că, deși apelantul Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, contrar art. 116 Cod de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma motivele întemeiate de omiterea termenului de depunere a apelului în termenul prevăzut de lege.

Or, argumentul invocat în susținerea cererii de repunere în termen a apelului în sensul că cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă inițial de către avocatul Căpățînă Ion, în interesele lui Bița Anatolie, la data de 30 decembrie 2020 prin intermediul poștei electronice, este unul lipsit de suport probatoriu.

Astfel, se va reține că potrivit răspunsului nr. 5622 din 12 aprilie 2021 al Judecătoriei Soroca, la solicitarea avocatului Ion Căpățînă din 22 martie 2021 și 24 martie 2021 remisă în adresa Judecătoriei Soroca sediul central, se reliefează că, reieșind din datele Registrului unic de intrare a corespondenței, cât și din datele poștei electronice a instanței, o cerere de

apel împotriva hotărârii din 24 decembrie 2020 a Judecătorei Soroca sediul central, de pe poșta electronică a avocatului Ion Căpățînă, nu a parvenit.

În același timp, instanța de recurs conchide că nici înscrisul prezentat de către recurent, cum ar fi așa zisul extras din poșta electronică deținută de către avocatul Căpățînă Ion și care ar confirma expedierea la data de 30 decembrie 2020 în adresa Judecătorei Soroca sediul central a recursului împotriva hotărârii din 24 decembrie 2020, nu poate fi considerat ca o probă pertinentă și admisibilă.

Or, acest înscris nu confirmă cu certitudine efectuarea acestei operațiuni, respectiv, expedierea și recepționarea de către instanța de judecată a apelului împotriva hotărârii judecătorești.

Mai cu seamă că, Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion, urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv, precum și recepționarea de către instanță a cererii de apel, întru valorificarea dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în concordanță cu prevederile legale.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare,

reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Bița Anatolie, reprezentat de avocatul, Căpățînă Ion.

Se menține încheierea din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bulmaga Ion împotriva lui Bița Anatolie cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic